

Aleksandr Pusjkin portrætteret i 1827 af Tropinin. Foto:

Wikimedia

Pusjkins prosa krystalliserer “det særligt russiske”

Niels Olsen

LITTERATUR: Prosa

Forfatter: Aleksandr Pusjkin

Antologi, indeholder bl.a. “Spar Dame”, “Dubrovskij”, “Kaptajnsdatteren” m.m.

Udvalgt, oversat og med forord af Marie Tetzlaff.

[Forlaget Sisyfos](#), 2021

God litteratur kan nydes på tværs af tid og rum. Den ophæver på næsten magisk vis det fysiske miljø, den skrives i, så alene den generiske fortælling står lysende tilbage. En sådan litteratur mestrede Aleksandr Pusjkin (1799-1837). Hans historier er fra det gamle, zaristiske Rusland på Katarina og Peter den Stores tid, men står i dag lige så skarpe, klare og universelle, som da de blev skrevet. De taler til samtiden.

Marie Tetzlaff har med stort overblik, megen kærlighed og dyb indsigt i russisk litteratur oversat en række historier, der viser Pusjkins mesterlige evne til at fortælle om alt fra småfolks livsvilkår og kosakopstande til hofintriger, forvekslingseventyr, forbudt kærlighed og den russiske adels frankofile snobberi. Deres udsendte genkender glimtvis scener fra gymnasiets russisktimer sidst i 1980’erne: Postvogne, snestorme, svedige heste og en ung Dunja, som får besked på at tænde for samovaren og hente fløde til den rejsende (fra Stationsforstanderen, i: *Salig Ivan Petrovitj Belkins Fortællinger*).

Pusjkin var Ruslands nationaldigter nummer ét og inspirerede senere forfattere som Gogol og Dostojevskij. Hans prosa er let tilgængelig, fængende, dybt fascinerende og kan på det kraftigste anbefales. Måske særligt i disse år, hvor man som vesterlænding måbende forsøger at forstå ’det særligt russiske’;

Pusjkins beskrivelser af den feudale overklasses isolerede nydelsessyge – der sparkede nedad og samtidig nærede en ejendommelig, selvpåført slavemoral, hvor tyendet så det som sin livsopgave at adlyde enhver absurd befaling – rummer måske en lille kim til at forstå den brutalitet og foragt for menneskeliv, som de russiske magthavere p.t. påfører både deres egne og naboer.